

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714)

Na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2015 r. poz. 615, 1064, 1224, 1255 i 1311 oraz z 2016 r. poz. 1579) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

§ 1 Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu.

§ 2 Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki adwokata ustanowionego z urzędu.

§ 3 Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zawiera oświadczenie, że opłata nie została zapłacona w całości lub w części.

§ 4

1. Opłatę ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

2. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej 150% opłat określonych w rozdziałach 2-4, następuje z uwzględnieniem:

- 1) nakładu pracy adwokata, w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;
- 2) wartości przedmiotu sprawy;
- 3) wkładu adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;
- 4) stopnia zawikłaności sprawy, w szczególności trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

3. Opłatę, o której mowa w ust. 1 i 2, podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.

4. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

§ 5 Wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę w sprawach najbardziej zbliżonego rodzaju.

§ 6 W sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 2, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

§ 7 Za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o wykroczenia ustala się opłatę od każdej z tych osób.

Rozdział 2. Opłaty w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych.

§ 8 Opłaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł - 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł - 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł - 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł - 7200 zł;
- 8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł - 10 000 zł;
- 9) powyżej 5 000 000 zł - 16 600 zł.

§ 9

1. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym, postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym opłaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł - 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł - 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł - 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł - 7200 zł.

2. W przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

§ 10

1. Opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o:

- 1) rozwód i unieważnienie małżeństwa - 360 zł;

- 2) stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa - 360 zł;
  - 3) przysposobienie - 180 zł;
  - 4) pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz odebranie dziecka - 120 zł;
  - 5) ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie bezskuteczności uznania dziecka oraz rozwiązanie przysposobienia - 240 zł;
  - 6) rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym - 240 zł;
  - 7) ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami - 360 zł;
  - 8) podział majątku wspólnego między małżonkami - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału, a w przypadku zgodnego wniosku małżonków - 50% tej opłaty;
  - 9) alimenty, nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka - 60 zł.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują również wynagrodzenie od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 oraz z 2016 r. poz. 406, 1177 i 1271), od których pobiera się także opłaty określone w ust. 1.
3. Opłaty określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.
4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 9, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów lub małżonka, którego wynagrodzenie za pracę ma być wypłacone do rąk drugiego współmałżonka.
- § 11** Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu własności, innych praw rzeczowych i prawa o księgach wieczystych:
- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8;
  - 2) o rozgraniczenie - 360 zł;
  - 3) dotyczących służebności - 240 zł;
  - 4) o naruszenie posiadania - 160 zł;
  - 5) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentu do zbioru dokumentów - 120 zł;
  - 6) o zniesienie współwłasności - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez adwokata, a w przypadku zgodnego wniosku uczestników - 50% tej opłaty;
  - 7) związanych z korzystaniem z rzeczy wspólnej lub z zarządem rzeczą wspólną - 240 zł;
  - 8) o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.
- § 12** Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego o:
- 1) zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nieobjętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych - 60 zł;
  - 2) stwierdzenie nabycia spadku - 60 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu - 360 zł;
  - 3) dział spadku - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez adwokata, a w przypadku działu spadku na zgodny wniosek uczestników postępowania - 50% tej opłaty.
- § 13** Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o:
- 1) opróżnienie lokalu mieszkalnego - 120 zł;
  - 2) wydanie nieruchomości rolnej - 360 zł;
  - 3) wydanie innej nieruchomości i opróżnienie lokalu użytkowego - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości sześciomiesięcznego czynszu.
- § 14**
1. Opłaty wynoszą w sprawach:
- 1) o uchylenie uchwały organu spółdzielni - 180 zł;
  - 2) o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich - 360 zł;
  - 3) z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie - 120 zł;
  - 4) o uchylenie wyroku sądu polubownego - 1200 zł;
  - 5) z zakresu postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego - 1800 zł;
  - 6) o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego - 240 zł;
  - 7) egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8, a przy egzekucji innego rodzaju - 25% tej opłaty;
  - 8) ze skargi na czynności komornika - 80 zł;
  - 9) o wyjawienie majątku - 60 zł;
  - 10) rejestracji spółki - 1200 zł, a w przypadku rejestracji spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 600 zł;
  - 11) rejestracji spółdzielni - 1200 zł;
  - 12) innych rejestracji - 600 zł;
  - 13) zmiany w rejestrze - 360 zł, a w przypadku zmiany w rejestrze przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 180 zł;
  - 14) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności - 60 zł;
  - 15) o zwolnienie spod zajęcia rzeczy i praw zabezpieczonych w postępowaniu karnym u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko mieniu - 60 zł;
  - 16) o zwrot korzyści uzyskanych kosztem Skarbu Państwa - 60 zł;
  - 17) o ustalenie autorstwa projektu wynalazczego - 480 zł;
  - 18) o ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 600 zł;
  - 19) o naruszenie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 840 zł;
  - 20) o stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego albo prawa używania znaku towarowego lub oznaczenia geograficznego bądź utraty prawa używania oznaczenia geograficznego - 720 zł;

- 21) o przeniesienie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 840 zł;
  - 22) o uchylenie uchwały wspólników bądź akcjonariuszy i o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników bądź akcjonariuszy - 540 zł;
  - 23) o wyłączenie wspólnika - 540 zł;
  - 24) o rozwiązanie spółki kapitałowej - 540 zł;
  - 25) o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej - 150 zł;
  - 26) o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania - 120 zł;
  - 27) o ubezwłasnowolnienie - 240 zł;
  - 28) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu oraz rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego - 180 zł.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 19, nie obejmują opłat od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie.

§ 15

1. Opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

- 1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy - 90 zł;
- 2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 - 75% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy;
- 3) inne roszczenia niemajątkowe - 60 zł;
- 4) ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty - 120 zł;
- 5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

2. Opłaty wynoszą 90 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

§ 16

1. Opłaty wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym:

- 1) przed sądem okręgowym - 50% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym - 75% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

2. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym:

- 1) przed sądem okręgowym - 25% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 50% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

3. Do ustalenia opłat za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy przed sądem apelacyjnym stosuje się przepisy § 15.

4. Opłaty wynoszą w postępowaniu kasacyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat, nie sporządzał i nie wniósł skargi kasacyjnej - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

5. Opłaty w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynoszą:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem, nie sporządzał i nie wniósł skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

6. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie - 480 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi - 240 zł.

Rozdział 3. Opłaty w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia.

§ 17

1. Opłaty wynoszą w sprawie objętej:
  - 1) dochodzeniem - 180 zł;
  - 2) śledztwem - 300 zł;
  - 3) czynnościami wyjaśniającymi w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 90 zł.
2. Opłaty za obronę wynoszą:
  - 1) przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym - 360 zł;
  - 2) przed sądem rejonowym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 180 zł;
  - 3) przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym lub przed wojskowym sądem garnizonowym - 420 zł;
  - 4) przed sądem okręgowym jako drugą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako drugą instancją - 420 zł;
  - 5) przed sądem okręgowym jako pierwszą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako pierwszą instancją oraz przed sądem apelacyjnym - 600 zł;
  - 6) przed Sądem Najwyższym - 600 zł.
3. Opłaty wynoszą za sporządzenie i wniesienie kasacji w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał:
  - 1) sąd rejonowy lub wojskowy sąd garnizonowy - 360 zł;
  - 2) sąd okręgowy lub wojskowy sąd okręgowy - 600 zł.
4. Opłaty wynoszą:
  - 1) za czynności w sprawie o wznowienie postępowania oraz w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego - 360 zł;
  - 2) za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym - 360 zł;
  - 3) za sporządzenie środka odwoławczego w przypadku, gdy sporządzający nie występuje przed sądem - 360 zł.
5. Opłaty wynoszą za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego - 120 zł.
6. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego - 120 zł.
7. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do opłat za czynności w postępowaniu karnym i odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika pokrzywdzonego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

§ 18

1. Opłaty wynoszą za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego - 25% opłaty przewidzianej za obronę w sprawie, w której ta czynność ma być dokonana.
2. Opłaty wynoszą za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego - 50% opłaty.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłat za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego przez pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.
4. W przypadkach określonych w ust. 1-3 suma opłat za obronę lub reprezentowanie jednej osoby przez tego samego adwokata nie może przekroczyć 100% opłaty, o której mowa w § 17.

§ 19 Opłaty wynoszą za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym:

- 1) w sprawie o odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary - 180 zł;
- 2) w sprawie o wykonanie warunkowo zawieszanej kary - 180 zł;
- 3) w sprawie o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia - 120 zł;
- 4) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających - 120 zł;
- 5) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania lub ukarania - 120 zł;
- 6) za prowadzenie sprawy o ułaskawienie - 240 zł;
- 7) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym - 240 zł.

§ 20 W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, opłata ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%.

Rozdział 4. Opłaty w innych sprawach.

§ 21

1. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed sądami administracyjnymi:
  - 1) w pierwszej instancji:
    - a) w sprawie, której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna - opłatę obliczoną na podstawie § 8,
    - b) za sporządzenie skargi i udział w rozprawie w sprawie skargi na decyzję lub postanowienie Urzędu Patentowego - 600 zł,
    - c) w innej sprawie - 240 zł;
  - 2) w drugiej instancji:
    - a) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 75% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 100% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
    - b) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

c) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat, nie sporządził i nie wniósł kasacji - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

d) w postępowaniu zażaleniowym - 120 zł.

2. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie - sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach:

1) z zakresu ochrony konkurencji - 360 zł;

2) o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone - 60 zł;

3) z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji lub transportu kolejowego - 360 zł.

3. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym oraz do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego opłata wynosi 120 zł.

Rozdział 5. Przepisy przejściowe i przepis końcowy.

§ 22 Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 23 Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801).

§ 24 Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.